

Vrijeme istječe za zemlje jugoistočne Europe za priključenje Europskoj uniji

Tradicija kulturnog suživota u Bosni i Hercegovini, koja je posebno impresivna kada se uporedi sa stoljećima gotovo stalnih ratova do istrebljenja u zapadnoj Europi, daje iznimnu lekciju svijetu nakon 11. rujna, rekao je danas Visoki predstavnik i posebni predstavnik Europske unije Paddy Ashdown tijekom predavanja u Centru za islamske studije u Oxfordu.

Konstatirajući da je “zapadna Europa u proteklih pet stotina godina prošla kroz više ratova i imala neusporedivo veći broj žrtava nego balkanske zemlje,” Visoki predstavnik zaključuje da tradicija tolerancije i suživota u Bosni i Hercegovini pobija ideju da islamska i kršćanska civilizacija ne mogu živjeti zajedno.

“Ove dvije strane žive zajedno u Bosni i Hercegovini, u kojoj islamski svijet može naći pravi doživljaj suvremene Europe, a Europa toliko potrebno razumijevanje plemenitih, tolerantnih, civiliziranih i civilizacijskih vrijednosti koje su istinska stvarnost Islama,” rekao je Visoki predstavnik.

Baš kao što Bosna i Hercegovina, bez obzira na izbijanje nacionalističkog šovinizma u prošlom desetljeću, može pokazati put ka harmoniji između civilizacija, tako i iskustvo zemalja nakon Drugog svjetskog rata u Europskoj uniji daje snažan model za Bosnu i Hercegovinu. Te zemlje učinile su da je rat između njih nezamisliv, rekao je Visoki predstavnik “jer su vrijednosti koje ih spajaju – nepokolebljiva opredjeljenost ka izgradnji demokracije, otvorenog i pluralističkog društva, vladavine prava, i ka uspostavi slobodnog poslovanja – daleko jače od bilo čega što ih razdvaja.”

Zemlje u tranziciji u središnjoj Europi pokazale su da mogu pratiti ovo povijesno kretanje. "Ako države Balkana mogu slijediti primjer deset novih zemalja članica, u tom slučaju demokratizacija i ekonomska liberalizacija kontinenta će biti potpuna, i ovaj naš europski kontinent će uistinu biti jedinstven i slobodan," rekao je Visoki predstavnik.

Međutim, šansa brzo nestaje. "Ako me nešto brine, to nije želja balkanskih zemalja da uđu u Evropu," rekao je visoki predstavnik. "To je spremnost Evrope da vrata drži otvorena onoliko koliko je potrebno da joj se one pridruže. Bojim se da se vrata Evrope zatvaraju, da će uskoro izgledati da je očuvanje onog što već imamo značajnije od onog što bismo mogli ostvariti.

"Nadam se da će Europa, ako ništa drugo, shvatiti da čak i u postojećim granicama ne može biti potpuna s "crnom rupom" na Balkanu – neželjenom enklavom koja postoji negdje u njenom jugoističnom dijelu. To bi značilo odbaciti ono što je imalo tako spektakularan uspjeh u središnjoj i istočnoj Europi, naime, izgleda za pridruživanje Europskoj uniji sa svim onim što to donosi u pogledu životnog standarda i slobodnog putovanja iz jedne zemlje u drugu."

Međutim, sve ovo se može postići samo ako se provedu reforme. "A ja se nadam da će moji prijatelji na Balkanu shvatiti da moraju požuriti – vrijeme nije na njihovoj strani."